

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 11

ASIA: .....

Haagissa olevan lähetystön raportti n:o 1

v. a. Asiamiehitys Pohlberg

25/2. 1934

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 35.

Haagi SSA 25 P:NÄ helmi KUUTA 19 35.

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

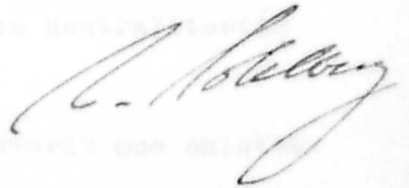
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 1.

Lähetystö kunnioittaen ohellisena lähettää raporttinsa n:o 1, jonka aiheena on:

Alankomaiden ulkoasiainhallinnon budjettikäsittely.

V.a. Asiainhoitaja:

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 1.

Haagi ssa 25 p:nä helmi kuuta 1935.

1 230 Sal. D. 35.

Asia: Alankomaiden ulkoasiainhallinnon budjettikäsittely.

2/3.35

5 C11

Kannattanee kiinnittää huomiota erinäisiin näkökohtiin, jotka esitettiin Alankomaiden I:ssessä kamarissa ulkoasiainhallinnon äskettäin päättyneen budjettikäsittelyn yhteydessä, olkoonpa, ettei Alankomaissa yleensä harrasteta aktiivista ulkopolitiikkaa ja että hallituksen pyrkimykset tällä alalla toistaiseksi pääasiassa keskittyvät, paitsi viennin edistämiseen, ehdottoman neutraliteetin turvaamiseen.

Ulkopolitiikkaa koskevan keskustelun suurin osa omistettiin hallituksen suhtautumiselle Neuvosto-Venäjän yhtymiseen Kansainliittoon. Hallituksen takana olevien oikeistopuolueiden ja roomalais-katolisen keskustapuolueen puhujat hyväksyivät yleensä hallituksen Genevessä omaksuman kannan, joskohta edelliset olisivat toivoneet, että hallitus olisi siellä jyrkemmin esiintunut ja selvemmin perustellut Alankomaiden kansanemmistön mielipiteen, joka vastustaa Neuvostoliiton vastaanottamista Kansainliittoon. Tähän olisi varattava pääsy vain sellaisille valtioille, jotka tunnustavat eurooppalaiset käsitteet uskontovapaudesta, moraalista ja sitoumusten täyttämiselvöllisyydestä.

JAKELUOHJE:

.....
.....
.....

Jakeluohjemalleja:

- Tavallinen.
- Tavallinen ja lisäksi ..... ministeriölle.
- Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
- Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Oppositiossa olevien vasemmistopuolueiden puhujat huomauttivat tähän, ettei pääsyä Kansainliittoon voida tehdä riippuvaksi siihen pyrkivän valtion sosiaalisesta yhteiskuntajärjestyksestä sekä esittivät kysymyksen mille kannalle oikeisto aikoo asettua, jos Saksa piakkoin pyrkii Liittoon takaisin, koska vasemmistopuhujien mielestä nykyistä Saksaa vastaan yllämainituissa kohdissa voidaan esittää aivan samat muistutukset kuin mitkä Neuvostoliittoakin vastaan oli esiin tuotu.

Vastauksessaan ulkoministeri rajoittui alleviivaamaan sitä, että hallitus on tässä asiassa toiminut maansa yleisen mielipiteen ja kansanedustuksen enemmistön kannattamaan suuntaan ja ettei hänen Genevessä, sen jälkeen kun Sveitsin edustaja Motta oli asiasta pitänyt loistavan ja perusteellisen puheen, ollut syytä toistaa samoja argumentteja.

Tässä yhteydessä ulkoministeri de Graeff painosti, että hallituksen suhtautuminen Neuvostoliittoon on jäänyt muuttumatta ja että tämän de jure tunnustamisesta on turhaa puhuakaan.

Verrattain skeptillisesti arvosteli ulkoministeri mahdollisuuksia kansainvälisen poliisivoiman aikaansaamisesta, jota kysymystä kohtaan kamarissa eräiden puhujain taholta oli osoitettu kiinnostusta.

Kysymykseen mahdollisista nonagressiosopimuksista naapurivaltain kanssa, jota eräs oikeistopuhuja oli kosketellut, suhtautui ulkoministeri negatiivisesti, huomauttaen, että tässä suhteessa jo on olemassa Kellogg-pakti ja että ellei tämä katsottaisi riittävän, sitä suurempaa turvallisuutta ei saataisi bilateraalistenkään nonagressiosopimusten kautta, jotka sitävastoin voisivat olla jopa vaarallisiakin. Ministerin mielestä oli varottava "sopimusinflatiota" (sana ja käsitys, jotka usein kuulee lausuttavan Hollannissa).

Suurta mielenkiintoa on Hollannissa herättänyt englantilainen ilmapaktialoite. Hollannin maantieteellisen aseman vuoksi on ilmeistä, että sen alue ja puolueettomuus ilmasodan mahdollisuuksien kehittyessä ovat enemmän uhatut kuin ennen. Tämä seikka antaa myöskin aihetta kysymykseen käykö Hollannin ajan pitkään mahdolliseksi jatkaa absoluuttista puolueettomuuspolitiikkaansa ja pysytellä syrjässä kaikista ulkopoliittisista kombinatioista.

Muutamit puhujat ovatkin I:ssä kamarissa esittäneet varovaisessa muodossa tiedusteluja siitä, miten hallitus suhtautuu ilmapaktiin sekä lausuneet toivomuksen, ettei kansanedustusta asetettaisi "fait accompli'n" eteen, mikäli syntyy kysymys uusista kansainvälisistä sitoumuksista. Tähän vastasi ulkoministeri rauhoittavasti, pitäen ilahduttavana, että rauhaa koetetaan taata uudella Locarnon valtioiden välisellä sopimuksella, mutta huomauttaen, ettei Hollantia, joka ei kuulu mainittuihin valtioihin, ole kutsuttu osallistumaan ja ettei, mikäli kutsu vastedes saapuisi, mitään ole päätettävä ilman asian etujen ja varjopuolten tarkkaa harkintaa ja mahdollisuuden varaamista kansanedustukselle kannanottoon.

V.a. Asiainhoitaja:

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C II

ASIA: _____

Haagissa olevan lähetystön raportti n:o 1.

v. a. Asiamiehiksi Lohberg

26/2. 1935.

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 36.

Haagi SSA 26 P.NÄ helmi KUUTA 19 35.

VIITTAUS: N

P.NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D.U.M. / 19

2 / 230 Sal.D. 25.	
4/3.35	3
5	C11

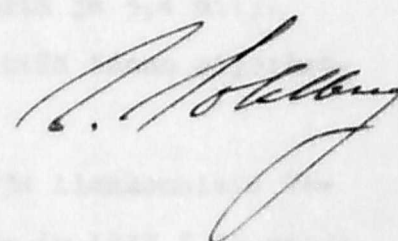
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 2.

Lähetystö kunnioittaen ohellisena lähettää raporttinsa n:o 2, jonka aiheena on:

Alankomaiden ja Neuvosto-Venäjän kauppasuhteet.

V.a. Asiainhoitaja:

HAAGI SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 2.

Haagi ssa 26 p:nä helmikuuta 1935.

Asia: Alankomaiden ja Neuvosto-
Venäjän kauppasuhteet.

2 230 Sal. D. 25.

4/3.35

5 C //

Lehdissä ilmestyneiden tietojen mukaan on Neuvostoliitto vuonna 1934 sijoittanut Alankomaihin tilauksia 21,7 miljoonan guldenin arvosta verrattuna 16 milj. guldeniin v. 1933. Näistä tilauksista käsittävät 7,4 milj. kumia, 4 milj. tinaa, 700.000 gld. erinäisiä siirtomaatavaroita kuten sokeria ja mausteita, 150.000 gld. hamppua, 3 milj. teetä, 1 milj. maataloustuotteita ja 5,4 milj. teollisuustuotteita, joista huomattava osa käsittää tänne sijoitettuja laivarakennustilauksia.

Virallisen tilaston mukaan vietiin 1934 Alankomaista Venäjälle tavaroita 7,9 miljoonan guldenin arvosta (v.1933 5,26 milj) tuonnin ollessa v. 1934 26,7 milj. ja 1933 35,8 milj. gld.

Eroavaisuus edellisten ja jälkimäisten numerotietojen välillä johtuu siitä, että edelliset käsittävät tilauksia huolimatta siitä ovatko tavarat peräisin Hollannista tai sen siirtomaista ja onko tilaukset suoritettu asianomaisen vuoden kuluessa, kun taas p.o. viralliset tilastotiedot käsittävät vain emämaasta peräisin olevia ja täältä asianomaisen vuoden kuluessa vietyjä tavaroita. Joka tapauksessa osoittaa Hollannin vienti Neuvosto-Venäjälle huomattavaa kasvua.

JAKELUOHJE:

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi .....ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Kuluvana vuonna on Neuvostoliitto edelleen nyt jo tänne sijoittanut huomattavia laiva-tilauksia. Näin ovat ainoastaan Geestotelakka Schiedamissa ja Nederlandsche Scheepsbouw Maatschappij Amsterdamissa saaneet tilauksia, joiden yhteisarvo nousee 3 milj. guldeniin.

Amsterdamin pormestari, joka on viimeksimainitun yhtiön johtokunnan jäsen, teki äskettäin suurta huomiota ja paljon arvostelua herättäneen matkan Venäjälle. Porvarilliset lehdet yleensä ovat moittineet pormestari de Vlucht'ia siitä, että hän on käyttänyt virka-asemaansa edistääkseen yksityisyrittystensä kaupantekoa.

Noin puolentoista vuotta kestäneiden neuvottelujen jälkeen on Hollannin-Neuvostoliiton kaupankäynnin edistämiseksi asetettu hollantilainen yksityisluontoinen komitea, jonka valtuuttamina hrat E.D. van Valree, A.N. Molenaar ja W.H. Rethmeier viime tammikuussa kävivät Moskovassa keskusteluja Neuvostoliiton ulkomaankauppakomisariaatin kanssa, saanut aikaan sopimuksen yleisistä säännöistä, joiden mukaan kaupankäyntiä voidaan harjoittaa Hollannin ja Neuvostoliiton välillä. Tässä sopimuksessa määritellään maksutapa, mikäli koskee Venäjän ostoja Alankomaista, vekseliä muoto sekä välitystuomiomenettely riitojen varalta.

Edellämainittu komitea on perustanut keskustuomiston Amsterdamiin kaupankäynnin edistämistä varten Alankomaiden ja Neuvostoliiton välillä. Toimisto toimii etupäässä neuvonantajana ja tietojen välittäjänä, jääden tilausten hankkiminen asianomaisten liikkeiden asiaksi.

V.a. Asiainhoitaja:

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: CII.

ASIA: .....

Haagissa olevan lähetystön rap. n:o 3.

V.a. Asiantuntija Sohlberg.

30/3 1935.

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 103.

Haagi SSA 30 P:NÄ maalís KUUTA 19 35.

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ

4/230 me. 35

6/4-35

FC

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 3.

Lähetystö kunnioittaen ohellisena lähettää
raporttinsa n:o 3, jonka aiheena on:

Toimenpiteitä maataloustuotteiden ja elin-
tarpeiden viennin edistämiseksi.

V.a. asiainhoitaja:

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 3.

Haagi ssa 30 p:nä maalis kuuta 1935.

Asia: Toimenpiteitä maataloustuot-
teiden ja elintarpeiden viennin
edistämiseksi.

4 230 hu. 35
6/4.35
C 11

Ministeriön otsakeasiaa koskevan kiertokirjeen johdosta olen asettunut yhteyteen erinäisten tšekäläisten virastojen kanssa saadakseni tietoja ja aineistoa maatalousministeriön esittämään kaavakkeeseen sisältyvien kysymysten valaisemiseksi. Tuskinpa löytyy muuta maata, jossa olisi viime vuosina julkaistu läheskään yhtä paljon lakeja ja asetuksia tai perustettu likimainkaan yhtä monta uutta virastoa maatalouden tukemiseksi kuin Hollannissa. Asetusten lukumäärä ylittää 200. Mikäli allekirjoittanut on eri tahoilta saanut selville, ei erikoista maataloustuotteiden viennin edistämistä tarkoittavaa lainsäädäntöä löydy muuta kuin maatalouspula-lainsäädäntöön, s.o. maataloustuotannon tukemista yleensä tarkoittavaan lainsäädäntöön kytkettynä. Valtion tähän päämäärään tähtävät toimenpiteet tavoittavat maataloustuotteiden hintojen pysyttämistä sellaisella tasolla, että tuotanto käy kannattavaksi. Tämä päämäärä saavutetaan suurin piirtein seuraavalla tavalla:

- 1) Tuontirajoituksilla ja kiintiöillä, jotka kohottavat kotimarkkinahintoja.
- 2) Tuontimaksuilla, jotka vastaavat kotimarkkinahintojen ja maailmanmarkkinahintojen välistä erotusta (ainakin mikäli tämä erotus aiheutuu hallituksen toimenpiteistä)

JAKELUOHJE:

Maatalousministeriö

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ..... ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

ja joista koituvat tulot käytetään kotimaisen tuotannon tukemiseen.

- 3) Tuotantoveroilla, jotka kohottavat kotimarkkinahintoja, mutta jotka osaksi tai kokonaan palautetaan tuottajille maataloustuotteita ulkomaille viettäessä. Viimeksimainnitu menettely ei ole muuta kuin vientipalkkiojärjestelmä, vaikka sitä ei täällä sellaiseksi myönnetä. Kotimaiset kuluttajat joutuvat suorittamaan tuotantoverot, mikäli tuotteet jäävät kotimaahan. Näin saadut verotulot käytetään maatalouden avustamiseen.

Näin ollen ovat viennin edistämistä tarkoittavat toimenpiteet oleellisesti kytketyt koko maatalouden pulajärjestelmään olematta erikoisen lainsäädännön esineenä.

Tällaisia "veropalautuksia" on suoritettu m.m. munanviejille sillä perusteella, että siipikarjahoidon tuotantokustannukset ovat nousseet viljatullien kautta. Tällöin edistyy munanvienti, josta seuraa hinnannousu kotimarkkinoilla. Tämä hinnannousu korvaa taasen tuottajille korotetut tuotantokustannukset niiden tuotteiden osalta, jotka myydään kotimarkkinoilla.

Tärkein valtiovallan lukuisista aloitteista maatalouden suojelemiseksi on maatalouspulalaki 5 päivältä toukokuuta 1933. (muutoksineen 5/8 1933, 30/7 1933, 27/7 1934 ja 24/9 1934), joka antoi hallitukselle erikoisvaltuudet maataloustuotannon tuonnin ja viennin säännöstelemiseen. Tämän lain tarkoitus oli

- 1) hallituksen valtuuksien laajentaminen, mikäli koskee jo avustusta nauttineita maatalouden tuotantohaaroja,
- 2) hallituksen valtuuksien ulottaminen uusiin tuotantohaaroihin, jotka eivät siihen saakka olleet avustuksen esineinä,

3) kaikkien maatalouden avustustoimenpiteiden yhdenmu-
kaistuttaminen.

Tämän lain 2 pykälän mukaan muodostetaan maatalouspula-
rahasto, jonka varoja talousministerin julkaistavien sääntöjen mu-
kaan voidaan käyttää:

- a) maatalouspulatuotteiden (s.o. miltei kaikkien maatalo-
ustuotteiden) tuottajille annettaviin avustuksiin;
- b) tällaisten tuotteiden ostamiseen markkinoilta hintojen
pysyttämisen tarkoituksella;
- c) tuotantovälineiden käynnissä pysyttämiseen tai käynnin
lakkauttamiseen kun sellaista katsotaan tarpeeksi tava-
ran laadun tai menekin parantamiseksi tai tuotannon
rajoittamiseksi;
- d) maataloustuottajien tappioiden korvaamiseksi;
- e) pulaverojen ja maksujen korvaamiseksi tai palauttami-
seksi.

Lain 8 pykälän mukaan voi talousministeri avustusten an-
tamiselle asettaa tarpeellisiksi katsomiaan ehtoja. Lain 9 pykälän
nojalla hän voi asettaa koko kotimaiselle tuotannolle ja jakelulle
rajoituksia. Samoin 10 pykälän mukaan viennille.

Lain 11 pykälä antaa talousministerille rajoitetun oikeu-
den asettaa tuontimaksuja. Rajoitus on siinä, etteivät nämä maksut
saa ylittää maailmanmarkkinain hintojen ja kotimarkkinain hallin-
nollisista toimenpiteistä aiheutunutta hintaerotusta. Tätä pykälää
ei myöskään tarvita käyttää, koska hallituksella 12 pykälän mukaan
on oikeus monopolisoida maataloustuotteiden tuonnin ja viennin.

Maatalouspulalaki ei kajoa yksityiskohtiin vaan rajoit-
tuu pääasiassa antamaan hallitukselle miltei rajattomat valtuudet
tällä alalla.

Hallitus onkin sittemmin julkaissut suuren määrän täytäntöönpanoasetuksia. Näiden kautta on muodostettu pulajärjestöjä, joissa hallitus pidättää itselleen pääasiallisen määräämisvallan. Tuottajat, jotka, saadakse avustusta, liittyvät näihin järjestöihin, joutuvat hallituksen määräämien kurinpitosäännösten alaisiksi ja saavat alistua kaikkiin säännöstelyihin ja rajoituksiin, jotka ajanmittaan katsotaan tarpeelliseksi, sakkojen tai erottamisen uhallalla.

Hallituksen saatua edellä selostetut valtuudet säännöstelee se maataloustuotannon, viennin ja tuonnin hallinnollisilla asetuksilla, jotka tiheästi seuraavat toinen toistaan. Näitä toimenpiteitä, joita osaksi aloitettiin jo ennen edellämainitun lain julkaisemista, on Rotterdamin pääkonsulinvirastomme ennen Haagin lähetystön uudelleen perustamista selostanut useissa tiedoituksissa. Viittaan tässä suhteessa myöskin Minister W. Wuolijoen raporttiin viime tammikuun 30 päivältä, joka sisältää katsauksen maatalouden eri tuotantohaaroihin kohdistuviin toimenpiteisiin.

Hollannin ulkomaanedustuksella on yleisenä ohjeena kotimaan vientitavarain menekkimahdollisuuksien seuraaminen. Mikäli täkäläisessä ulkoasiainministeriössä allekirjoittaneelle on ilmoitettu ei erikoisia ohjeita ole valmistettu maataloustuotteiden viennin suhteen.

Maataloustuotannon vientitietujen erikoisena valvoojana talousministeriössä on eri osasto "Buitenlandsche Landbouwoorlichtingsdienst" eli maatalouden ulkomaatietotoimisto. Tämän tehtävänä on

- 1) hollantilaisten maataloustuotteiden tunnetuksi tekeminen;

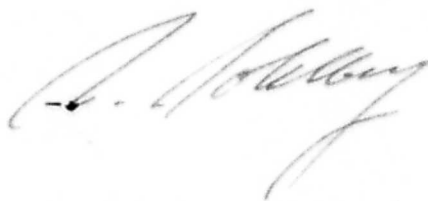
x) kts. Rotterdamin pääkonsulinviraston tiedoitukset 10/8 1933, 3/10 1933, 10/10 1933, 10/4 1934 ja 17/9 1934.

- 2) ulkomaan maatalousolojen tutkiminen ja tietojen hankkiminen niistä;
- 3) ulkomaalaisten ostajien osoitteiden hankkiminen kotimaisille tuottajille ja myyjille sekä kotimaisten myyjien osoitteiden välittäminen ulkomaalaisille asiakkaille,
- 4) maataloustuotannon etujen valvonta ulkovaltojen kanssa tehtäviä kauppasopimuksia valmisteltaessa sekä eläin- ja kasvitautaja estävien toimenpiteitten käsittely, mikäli nämät vaikuttavat maataloustuotteiden vientiin Alankomaissa.

Viimeksimainitun toimiston alaisia ovat myöskin Hollannin ulkomailla toimivat maatalousasiamiehet. Tällaisia löytyy viisi, jotka ovat sijoitetut Brysseliin, Lontooseen, Pariisiin, Berliiniin ja Roomaan.

Olen eri kirjeessä selostava niiden toimintaa, samoin kuin maataloustuotteiden vientiä koskevaa kirjallisuutta ja tilastoa.

V.a. asiainhoitaja:

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C II

ASIA:

Haagissa olevan lähetystön raportti n:o 4

v. a. Asiamiehille Fohlberg

15/4. 1935.

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 119.

Haagi SSA 9 P:NÄ huhti KUUTA 19 35.

VIITTAUS: ..... N

P:NÄ ..... KUUTA 19 ..... P:TTY ..... n:o .....

VIITTAUS: ..... D. U. M. .... / ..... 19 .....

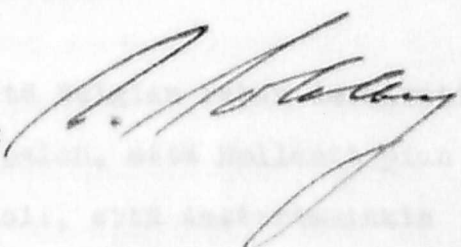
5 / 230 Sal. D. 35.
15/4.35
CII

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 4.

Lähetystö kunnioittaen oheisena lähettää
Ministeriölle raporttinsa n:o 4, jonka aiheena on:
Belga ja Hollannin floriini.

V.a. Asiainhoitaja:

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 4.

Haagi ssa 9 p:nä huhti kuuta 1935.

Asia: Belga ja Hollannin florini.

5 210 Sal. S. 357

15/4. 357

5 C11

Oli odotettavissa, että Belgian rahan devalvatio synnyttäisi myös Hollannin floriniin kohdistuvaa keinottelua. Belgiaa ja Hollantia rinnastetaan usein toinen toiseensa. Molemmat ovat ulkomaisen raaka-aineen tuonnista ja ulkomaankaupasta, siis myös viennistään riippuvaisia pienehköjä maita. Kummankin maan taloudellisen elämän keskinäisistä oleellisista eroavaisuuksista ei muualla yleensä olla aivan selvillä.

On näin ollen ymmärrettävissä, että Belgian rahan devalvatio on ulkomaisissa rahapiireissä herättänyt pelon, että Hollanti pian seuraisi Belgian esimerkkiä. Seurauksena oli, että Amsterdaminkin pörssillä viime viikolla oli havaittavissa huomattava ulkovaluuttosen kurssinnousu, ja että tehtiin paljon termiiniostoja, erittäinkin punnissa.

Punnan kurssi, joka 30/3 oli 7,125 nousi viime viikolla aina 7,34 saakka; Ranskan frangi 9,7675:stä 9,93:een ja dollari 1,4825:stä 1,51:een. ~~Amankomaiden~~ Pankin diskonttokorotus 2,5 :stä 3,5 :een, joka tuli voimaan t.k. 5 p:nä, lopetti jotakuinkin tämän keinottelun ja jo lauantaina 6/4 aleni punta 7,22:een, Ranskan fr. 9,79:ään ja dollari 1,4875:een. Tämä rauhoittuminen on sitten eilenkin jatkunut.

JAKELUOHJE:

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ..... ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Alankomaiden Pankin kultavarasto oli viimeksi julkaistun raportin mukaan t.k. 1 p:nä 779 milj. florinia ja liikkeessä olevien setelien määrä 897 milj. florinia. Pankin asema on siis niin vankka, että sen ja hallituksen vallassa on määrätä pysyykö Hollanti kultakannassa kiinni vai ei.

Yllämainittu 5/4 voimaanpantu diskonton korotus 2,5 %:sta (jolla tasolla se muuttumatta on ollut muutaman vuoden aikana) 3,5%:iin osoittaa sinänsä Alankomaiden Pankin kannan. Tämän vahvistaa pankin johtajan, hra Trip'in, Baselissa 7/4 esittämä deklaratio, jonka mukaan Alankomaiden Pankin on onnistunut menestyksellä torjua keinotellun hyökkäystä floriiniin, tarvitsematta menettää mitään huomattavampaa osaa kultakatteestaan.

Mitä tulee Alankomaiden hallituksen kantaan kysymyksen ollessa mahdollisesta devalvatiosta, on se perusteellisesti esitetty pääministeri Collijn'in kuuluisassa puheessa viime tammikuun 25 päivältä, jossa hän luettelee ne syyt, minkä vuoksi Hollannin on pysyttävä kultakannassa.

Olen useilta eri tahoilta, sekä virallisilta henkilöiltä että yksityisiltä liikemiehiltä saanut vahvistuksen sille, että hallituksen politiikka edelleen on kultakannassa pysyminen.

Pääasiallinen eroavaisuus Belgian ja Hollannin tilanteessa, mikä koskee devalvatiokysymystä, on siinä, että pankit Belgiassa kannattivat sitä koska niiden asema, teollisuudelle myöntämiensä ja pulan kautta huonontuneiden luottojen kautta oli vaaranalainen. Hollannissa pankkien asema yleensä on huomattavasti soliidimpi ja ovat pankkiipiirit täällä yleensä devalvatiota vastustavalla kannalla. Hollannilla on sen lisäksi maailmankaupan, merenkulun ja fi-

nanssien alalla sellainen asema, että sen on vältettävä kaikkea, joka voisi aiheuttaa sekaannusta tai esteitä kansainväliselle tavaranvaihdolle ja kaupalle.

Edelleen arvostelee hallitus skeptillisesti sitä mielipidetä, joka odottaa helpotusta viennille valuutan laskemisen seurauksena, koska vastatoimenpiteitä ~~tässä~~^{tällöin} olisi heti odotettavissa Hollannin tärkeimpien vientimaitten taholta. Näissä on yleensä kaikilla jo tehokas kiintiöjärjestelmä ja senjälkeen kun Hollannille myönnetty kiintiöt on täytetty ei näihin maihin mitään enää voida viedä vaikka se tapahtuisi ilmaiseksikin.

Edulla, jota rahan arvon laskemisella tavoitetaan, nimittäin että viejät "saisivat enemmän florineja" tavaroistaan, on se huomattava varjopuoli, että joudutaan ulkomaista hankittavista raaka-aineista suorittamaan ylimaksuja, jotka ovat sitä tuntuvammat, koska Hollannilla on, ja on aina ollut passiivinen kauppatase, joten devaluation varjopuoli olisi etua paljon tuntuvampi.

Raha-arvon alentamisella ei myöskään olisi edullinen vaikutus tuonnin rajoittamisen suhteen. Huomattava osa tuonnista käsittää raaka-aineita, josta kotimainen teollisuus on riippuvainen. Raha-arvon alennus kohdistuu kaikkien tavaroiden tuontiin yhtäläisesti. Tuonnin rajoitusta siis on tavoitettava aivan muilla toimenpiteillä kuin devalvatiolla.

Rahan arvon aleneminen koroittaisi, ei ainoastaan välttämättömien ulkomailta tuottamien raaka-aineiden hintoja vaan myöskin kotimaisia työpalkkoja, jotka viime aikoina vähitellen on saatu alenemaan. Tämänkin johdosta olisi viennille tavoitettu helpotus menetetty.

Pääministeri Colijn'in mukaan devalvatiolla ei olisi muuta

tulosta kuin vain ohimenevien etujen hankkiminen muutamille ryhmille, kun sensijaan varjopuolet maalle ovat melkoisesti suuremmat. Sillä olisi sama tulos kuin jos hallitus umpisilmin heittäisi ympäri voittoja muutamille ja tappioita toisille, kun sitävastoin hallituksen kanta on se, että avustusta, mikäli sitä on annettava tuottajille, velallisille ja muille, on tapahtuva harkitun järjestelmän mukaan.

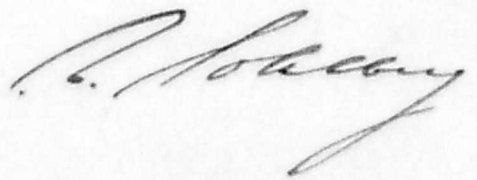
Näin ollen ei tunnu luultavalta, että hallitus muuttaisi kantaansa siitä huolimatta, että belga on romahtanut.

x x x

Epäilemättä tuottaa Belgian rahan alentaminen Hollanninkin talouselämälle paljon haitallisia seurauksia. Ennenkaikkea kohtaa se tuntuvasti Rotterdamin satamaliikennettä. Jo ennenkin on Rotterdamin sataman kanssa menestyksellä kilpaillut Antwerpenin satama, jossa valuutan vuoksi tähänkin saakka satamamaksut ovat olleet paljon alhaisemmat kuin ensinmainitussa satamassa.

Rotterdamin kauppakamarissa onkin tämän tilanteen johdosta kohotettu todellisia hätähuutoja ja vaadittu hallitukselta erikoisia toimenpiteitä. Tässä yhteydessä on viitattu siihen, että luotusmaksut Rotterdamissa ovat noin 6 kertaa korkeammat kuin Antwerpenissa, nykyisen rahakurssin mukaan, satamamaksujen ollessa noin 50% korkeammat ja kysytty mitenkä asiaa lainkaan voidaan järjestää työpalkkojen suhteen koska leipä Hollannissa maksaa kaksi kertaa sen, mitä se nyt Belgiassa maksaa.

V.a. Asiainhoitaja:

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C II

ASIA:

Haagissa olevan lähetystön raportti n:o 5.

v. a. Asiamies Lohberg

26/4. 1935.

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

6 231 Pal.D. 25.

KIRJELMÄ n:o 138.

Haagi SSA 29 P:NÄ huhti KUUTA 1935.

4/5. 35

2

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

5 C11

VIITTAUS: D. U. M. / 19

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 5.

Lähetystö kunnioittaen ohellisena lähettää raporttinsa n:o 5, joka käsittelee Hollannin pula-lainsäädäntöä.

V.a. Asiahoidtaja:

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 5.

Haagissa 26 p:nä huhti kuuta 1935.

6 231 Jal. D. 35.

Asia: Hollannin pula-lainsäädäntö.

4/5. 35.

2

5 C 11

Perustara Alankomaiden viime vuosien talouspolitiikalle on vuonna 1931 annettu n.s. pulatuontilaki, jonka tarkoituksena ensinnäkin on nykyisenä epänormaalina aikana suojata Alankomaiden markkinat ylivoimaisesta ulkomaalaisten tavarain tuonnista. Sen on aiheuttanut, kuten perusteluissa mainitaan, m.m. Englannin ja Skandinaavian maiden luopuminen kultakannasta. Alusta alkaen se oli ajateltu väliaikaiseksi. Jatkuva maailmanpula on sittemmin johtanut siihen, että lain voimassaoloaika, jonka alkuaan piti päättyä 1/1 1935, on uloitettu kestämaan 1/1 1938 saakka ja että sen määräyksiä sitäpaitsi on kovennettu.

Tämä laki antaa hallitukselle vallan sen määräämiksi ajaksi kieltää määriteltävien tavaroiden tuonnin jokaisesta maasta mikäli näiden tavaroiden arvo tai määrä ylittää hallituksen määräämän prosentin tuonnista asianomaisesta maasta keskimäärin vastaavana aikakautena kahden edellisenä vuotena.

Tämä laki sovellettiin ensinnäkin siten, että jokaiselle maalle, joka sopimuksen nojalla Hollannissa nauttii suosituimmuutta, annettiin suhteellisesti täysi osa hallituksen määräämästä kiintiöstä. Kaikille näille maille yhteinen prosenttimäärä entisestä tuonnista määrättiin silmälläpitäen, sekä sitä, että kotimarkkinat piti suojaa-

JAKELUOHJE:

Tavallinen. ja

Maatalousministeriö

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

man liiallisesta tuonnista että toiselta puolen myös sitä, että hinnannousua liiallisten rajoitusten kautta oli vältettävä. Edelleen hallitus on yleisenä sääntönä omaksunut sen, että kiintiöiden jakelu tapahtuu Hollannissa tuojien välillä eikä jätetä asianomaisen vientimaan tehtäväksi.

Uudessa pulatuontilaissa, siinä muodossa, johon se on muutettu 17/11 1933, pidättää hallitus itselleen oikeuden noudattaa paitsi suosituimmuusperiaatetta myöskin vastavuoroisuusperiaatetta. Tämän mukaan voidaan osa, autonoominen kiintiö, jakaa eri maille entisen tuonnin perusteella ja toinen osa, sopimuskiintiö, pidättää jaettavaksi vastavuoroisuusperiaatteen perusteella sopimuksellisia myönnytyksiä vastaan.

Edelleen sisällytettiin muutettuun pulatuontilakiin oikeus talousministerille sopimuskiintiöitä määrättäessä asettaa ehtoja, jotka tarkoittavat kotimarkkinain stabilisointia, esim. ulkomaanvaluutan äkkiä tapahtuvan laskemisen ja dumpingin varalta. Tällaisissa tapauksissa voi hallitus velvoittaa tuottajat sijoittamaan osan ostostaan kotimaahan.

Alkuperäisessä pulatuontilaissa oli tuontilupien saaminen yksistään riippuvainen kunkin tuojan tuontimääristä edellisinä vuosina. Muutetussa laissa sai hallitus oikeuden pidättää yleiskiintiöstä määräämänsä prosentin jaettavaksi uusille liikkeille, jotka eivät aikaisemmin olleet tuoneet asianomaista tavaraa maahan. Niinikään hallitus sai oikeuden jakaa muille liikkeille sen osan tuontiluvista, jonka tuontiin oikeutetut liikkeet mahdollisesti jättävät käyttämättä.

Täydennyksenä pulatuontilakiin julistettiin vuonna 1931 pulavientilaki, jonka merkitys, edelliseen verraten, kuitenkin on muodostunut vähäisemmäksi. Se tähtää etupäässä niiden vaikeuksien syrjäyt-

tämiseen, jotka aiheutuvat Alankomaiden viennille ulkomailla voimaantuntujen tuontirajoitusten kautta; mikäli asianomaiset ulkovallat eivät itse huolehtineet sallittujen tuontimäärien järjestelmällisestä jakelusta, perustettiin Hollannissa elimiä, jotka huolehtivat siitä, että Hollannille ulkomailla myönnetyt kiintiöt jaettiin määrättyjen perusteiden mukaan hollantilaisten viejien kesken. Tämä järjestelmä jäi kuitenkin merkitystä vaille sikäli kun ulkomaat yleensä pian itse alkoivat jakaa Hollannille myöntämiensä kiintiöt importööriensä välillä.

Pulatuontilaki ei sellaisenaan antanut hallitukselle oikeutta tullikorotuksiin. Jotta kuitenkin tullienkin kautta hallinnollisin toimenpitein, tarpeen sattuessa, viipymättä voitaisiin suojata kotimaista tuotantoa, julaistiin 17/5 1934 laki tullien väliaikaisesta määräämisestä, poistamisesta, korottamisesta ja alentamisesta.

Tässä laissa, joka sisältää vain kaksi artiklaa, myönnetään (1 artiklassa) hallitukselle valta, odottamatta valtiopäiväin hyväksymistä, viipymättä panna voimaan valtiopäiville annetun lakiesityksen tarkoittamat uudet tullit, tullikorotukset ja alennukset hallituksen määräämästä ajankohdasta lukien. Täten hallinnollista tietä voimaantannut muutokset voivat valtiopäivät sittemmin hyväksyä, kumota tai uudelleen muuttaa. Ellei näin tapahdu lakkaa niiden voimassaolo lain mukaan vuoden kuluttua voimaantulosta. Tämän määräyksen tarkoitus on etupäässä suunniteltujen tullikorotusten esineenä olevien tavaramalajien lisätyn tuonnin estäminen sinä aikana, joka kuluu ennenkuin ehdotus ennätetään käsitellä loppuun valtiopäivissä.

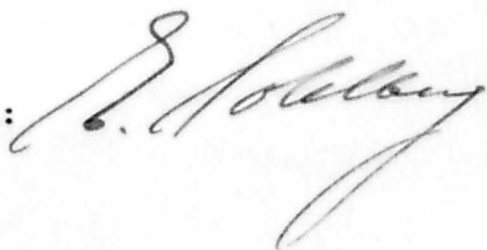
Tämän lain perusteella on hallitus 1/7 1934 pannut väliaikaisesti voimaan kokonaisen uudistetun tullitariffin, joka vasta parillaan on valtiopäivissä käsittelyn alaisena.

Viimeksimainitun lain 2 artikla antaa hallitukselle vallan asettaa uusia tulleja sekä poistaa, korottaa tai alentaa entisiä tulleja edelleen siinä tapauksessa, että kotimaista tuotantoa uhkaa tuhoaminen toimenpiteiden johdosta, joihin vieraat valtiot ryhtyvät sekä myöskin siinä tapauksessa, että hallituksen ulkomaiden kanssa solmitut tariffisopimukset vaativat tullimuutosten viipymätöntä voimaansaanoa. Tällaisen päätöksen voimaansaano vaatii kuitenkin, että taloudellinen neuvosto on sen sitä ennen hyväksynyt ja että asia senjälkeen heti lakiesityksen kautta alistetaan valtiopäiville hyväksyttäväksi.

Tämä laki on sekin väliaikainen. Sen voimassaoloaika päättyy 1/1 1937.

Edellämainitun lain nojalla voimaantulleet tullikorotukset tai alennukset kohtaavat määrättyä tavaraa samalla tavalla alkuperämaasta riippumatta kunhan asianomainen vientimaa sopimuksen nojalla nauttii tullisuosituimmuutta. Niitä maita silmälläpitäen, jotka eivät ole solmineet suosituimmuussopimusta Alankomaiden kanssa ja joissa hollantilaisia tuotteita kohdellaan maahan tuotaessa huonommin kuin muiden maiden tuotteita, on 5/8 1933 julaistu n.s. "retorsiewet" eli represaliolaki, joka antaa hallitukselle oikeuden kieltää tuonnin tällaisista maista joko kokonaan tai mikäli se ylittää hallituksen määräämän arvon tai paljouden. Myöskin hallitus voi tämän lain nojalla asettaa ylimääräisiä tulleja kannettaviksi tavaroista, jotka saapuvat tällaisista maista. Tämän lain voimassaolo ei ole rajoitettu määräajaksi.

V.a. Asiainhoitaja:

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: CII.

ASIA: .....

Laajissa oleva lähetyksen raportti n:o 6.

V. Asiantuntija Solberg.

11/6 1935.

H A A G I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 192.

Haagi SSA 11 P:NÄ kesä KUUTA 19 35.

VIITTAUS: ..... N

P:NÄ ..... KUUTA 19 ..... P:TTY ..... n:o

VIITTAUS: ..... D. U. M. ..... / 19

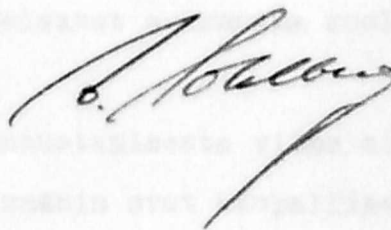
ULKOASIALIITTI		
No 8 / 231 fac. 35		
12/6.35	No	LML
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C11	

ULKOASIAIMINISTERIÖ LLE

ASIA: Raportti n:o 6.

Haagin Lähetystö kunnioittaen oheisena lähettää
raporttinsa n:o 6, jonka aiheena on:
Neuvostohallituksen tunnustamis-
kysymys Alankomaissa.

V.a. Asiasuostaja:

H A A G I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 6.

Haagi ssa 11 p:nä kesä kuuta 19.35.

Asia: Neuvostohallituksen tunnustamis-
kysymys Alankomaissa.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N:o 8/231/ae. 35		
12/6.35-92		L.H.
RYHMÄ	OSASTO	KUJA
5	PH	

Kuten olen aikaisemmin tiedoittanut lausui Alankomaiden ulkoministeri viime helmikuussa ensi kamarissa ulkoasiainhallinnon menoarviota käsiteltäessä, ettei Neuvostohallituksen tunnustamisesta Alankomaiden hallituksen taholta ole puhettakaan.

Yleensä on yleinen mielipide Hollannissa ollut vastustavalla kannalla Neuvostoliiton tunnustamisen suhteen moninaisista syistä. Paitsi sitä, että suuri kansanenemmistö periaatteessa vastustaa kommunismia, myötävaikuttavat tähän yleisön kantaan ennen kaikkea uskonnolliset näkökohdat, jotka Hollannissa pelaavat suurempaa roolia kuin useimmissa muissa maissa.

Kuitenkin on kysymys Neuvostoliiton tunnustamisesta viime aikoina joutunut uudelleen aktuaaliseksi. Ensinnäkin ovat kaupalliset piirit kiinnostuneita Venäjän kaupasta. Neuvostoliitto on viime aikoina ollut niiden harvojen maiden joukossa, jotka ostavat Hollannista jotakuinkin saman verran kuin mitä tänne myyvät. Taloudellisen pulan johdosta painostusta hallitukseen ei ole taloudellisten piirien taholta puuttunut. Huomautetaan, että Hollannin kielteinen kanta on turhamainen senjälkeen kuin kaikki suurvallat ja pienetkin valtiot, harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, ovat tunnustaneet Neuvostoliiton.

JAKELUOHJE:

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

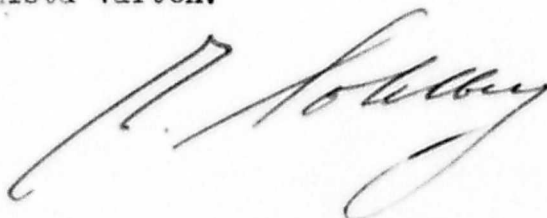
Tavallinen ja lisäksi ..... ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Olen erittäin luotettavalta taholta kuullut, että kysymys Neuvostohallituksen tunnustamisesta on ollut Alankomaiden hallituksen käsiteltävänä toista kuukautta sitten. Tällöin oli kielteinen kanta saavuttanut vain yhden äänen enemmistön. Vastaan oli äänestänyt mm. sittemmin hallituksesta eronnut opetusministeri. Tunnustusta olivat puoltaneet pääministeri sekä sittemmin eronnut talousministeri Stenberghe. Asia lienee nyt jälleen aktuaalinen.

Tähän vaikuttaa mm. se seikka, että Neuvostoliiton alueella asuu tuhansia hollantilaisia maanviljelijöitä, joiden esi-isät ovat muuttaneet Venäjälle pari vuosisataa sitten, mutta jotka siitä huolimatta ovat pysyneet koossa, säilyttäneet uskontonsa ja hollanninkielen sekä muodostavat ikäänkuin siirtokunnan Venäjän alueella. Näiden edut ovat olleet Saksan suurlähettilään hoidettavina, mutta pidetään suotavana, että Moskovaan voitaisiin asettaa Hollannin lähettiläs näiden kuten muidenkin hollantilaisten etujen valvomista varten.

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'A. Solberg', written in a cursive style.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C11

ASIA: _____

Kaapissa olevan lähetystön raportti n:o 7.

Va. Asiamies Solberg.

26/6 1935.

H A A G I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 243.

Haagi S S A 27 P : N Ä k e s ä K U U T A 19 35 .

VIITTAUS: ..... N

P : N Ä K U U T A 19 P : T T Y n : o

VIITTAUS: ..... D . U . M . / 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
9/231		
29/6.35		
5	EU	

ULKOASIAINMINISTERIÖ L L E

ASIA: Raportti n:o 7.

Lähetystö kunnioittaen oheisena lähettää Ministeriölle raporttinsa n:7, jonka aiheena on:

Hallituksen asema ja valuuttakysymys
Hollanissa.

V.a. Asiamies:

H A A G I ..... SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 7.

Haagissa 26 p:nä ..... kesä ..... kuuta 1935.

Asia: Hallituksen asema ja valuuttakysymys Hollannissa.

ULKOASIAINMINISTERIÖ
9/231 h.c. 35
29/6-35
5 C11

Erikoista ja yleistä arvontoa Hollannissa nauttivan pääministeri Collijn'in hallituksella on viime aikoina ollut useita vastoinkäymisiä. Talvella kuoli yleisten töiden ministeri, jonka sijalle saatiin hankkia uusi mies. Toukokuussa kääntyi protestanttinen kirkollisministeri katolilaiseksi, seikka, joka Hollannissa herätti suurta huomiota ja aiheutti asianomaisen eroamisen hallituksesta, ja vihdoin tämän kuun alussa ilmeni erimielisyyksiä hallituksen keskuudessa sikäli, ettei talousministeri, Hollannin talouspolitiikan diktatuurisilla valtuuksilla varustettu johtaja enää katsonut voitavansa seurata hallituksen valuuttapoliittista, floriinin säilymistä käsittävää ohjelmaa, vaan sen vuoksi erosi hallituksesta.

Kysymykset Collijn'in hallituksen vallassa pysymisestä ja floriinin nykytasolla pysyttämisestä ovat Hollannissa tämän hetken tärkeimpiä, ja ovat toinen toiseensa läheisesti kytkettyjä. Pidetään varmana, ettei kenelläkään muulla kuin Collijn'illa ole Hollannissa riittävää auktoriteettia sellaisen yksityiskohtaisen säännöstelyn ylläpitämiseen, joka on välttämättömänä edellytyksenä tähän

JAKELUOHJE:

.....
.....
.....

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ..... ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

astisen valuuttapolitiikan jatkamiselle.

Jos Collijn kaatuu, horjuu florini. Toiselta puolen niin kauan kuin hän on vallassa, pysyy hän kiinni kultakannassa, ainakin mikäli eivät jällellä olevat muut kultablokkimaat siitä luovu ja niin kauan kun ei dollaria eikä puntaa stabilisoida alhaiselle tasolle.

Syyt tähän Hollannin hallituksen kantaan on Lähetystö jo aikaisemmin selostanut. Ennen kaikkea perustuu se siihen, että Hollannin tuonti on aina ollut suurempi kuin sen vienti ja miltei kaikki raaka-aineet ovat tuotavat ulkomailta, että Hollannin suuri kansanenemmistö on säästäjiä, jotka devaluation kautta vain menettäisivät, ja että Hollannissa päinvastoin kuin mikä asianlaita oli Belgiassa, pankkien asema yleensä on hyvä.

Nämä näkökohdat eivät estä sitä, että laajat taloudelliset piirit kärsivät valuutan korkealla tasolla pysymisestä ja että erikoisesti vientiteollisuuden ja merenkulkupiirien taholta aletaan pitää nykyisen säännöstelypolitiikan jatkamista sietämättömänä. Toistaiseksi ei kuitenkaan ainoakaan poliittinen puolue ole asettanut devalvointia ohjelmaansa.

Eniten maaperää näyttää devalvointipyrkimys saavuttaneen katolisissa piireissä. Tämä asianlaita riippunee siitä, että katolilaiset lukuisimmin asuvat eteläisimmässä maakunnissa lähellä Belgian rajaa ja voivat siellä parhaiten todeta, että elämä Belgiassa on puolta halvempaa kuin Hollannissa. Toiseksi on teollisuus huomattavaksi osaksi katolilaisten piirien käsissä. Puolue sellaisenaan ei ole toistaiseksi omaksunut inflationistista ohjelmaa, mutta väitetään, että talousministeri Stenberghen eroamisen syynä oli se seikka, että hän oli läheisissä suhteissa katolilaiseen työnantajayhdistykseen, jonka puheenjohtaja hän oli ennen hallitukseen tuloaan, ja että tämä yhdistys ei voinut hyväksyä hallituksen deflatiopolitiikkaa.

Toiselta puolen pidetään täällä varmana, että suuri kansanenemistö, samoin kuten hallituskin, ainakin toistaiseksi kannattaa florin pöysyttämistä nykyisellä tasolla.

Kysymys voisi joutua uuteen vaiheeseen, ei vain mitä tulee hallituksen, vaan myöskin yleisen mielipiteen kantaan, jos muut kultamaat devaluoivat tai jos dollari ja punta stabilisoidaan.

Toiseksi voitaisiin ajatella mahdollisuutta, että ulkomainen valuuttakeinottelu aikaansaisi florin romahduksen. Kuitenkin on Alankomaiden pankilla tarpeeksi suuri kultavarasto (24/6 627 miljoonaa florinia eli 77,6% liikkeellä olevien setelien määrästä) voidakseen torjua mahdolliset hyökkäykset florinia vastaan. Pankin johtaja Trip kuuluu niihin, jotka jyrkimmin puoltavat florin pöysyttämistä entisellä tasolla.

Jää sitten kolmantena mahdollisuutena se, että Collijn'in hallitus syystä tai toisesta eroaa. Mikään eroamispaako ei sitä tällä hetkellä näy uhkaavan. Collijn nauttii, kuten yllä mainittiin erikoista arvovantoa kaikilla tahoilla. Muistettava on myöskin, ettei Hollannin hallitus ole parlamentaarinen siinä merkityksessä, ettei sen olisi paako erota, jos joku sen esityksistä ei saavuta enemmistöä valtiopäivillä.

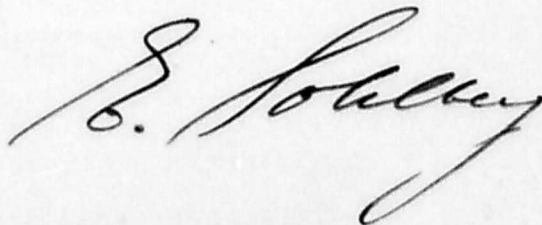
Luonnollista on kuitenkin, että hallitus tärkeimmissä ohjelma-kysymyksissä jäämisensä ehdoksi ^{valtiopäiväin} asettaa kannatuksen. Tällainen on kysymys n.k. säästölakiehdotuksesta, jolla tahdotaan saavuttaa valtion menojen vähentämistä 97 miljoonalla florinilla vuodessa. Lakiehdotuksen perusteluissa hallitus arvioi kuluvan vuoden vajauksen 73 miljoonaksi menoarviossa laskettujen 30 miljoonan sijasta, ja vuoden 1936 vajauksen 75 miljoonaksi. Suunniteltujen säästötoimenpiteitten kautta toivotaan vastedes voida alentaa veroja noin 30 miljoonalla, mutta koska osa näistä toimenpiteistä voivat voimaantua vasta myöhemmin, kestää jonkun aikaa vielä ennenkuin päästään veroalennuk-

siin.

Säästöohjelma tähtää mm. vähentämään virkamiespalkkoja ja eläkeitä 15 miljoonalla, opetuslaitosten menoja 14, yleisten töiden kuluja 14 ja sosiaalisia menoja 17 miljoonalla.

Vasemmiston taholta vastustetaan jyrkästi tätä säästöohjelmaa ja myöskin katolisten taholta on sitä ankarasti arvosteltu. Näillä tavoilla katsotaan, että uudet supistukset ovat omiaan pilaamaan yleisön ostokyvyn, luomatta mitään helpotuksia yksityisille heidän velkojensa, korkojensa, vuokriensa ym. kiinteiden maksuvelvollisuuksien suhteen ja parantamatta millään tavoin työttömyyttä.

Vastustusta siis ei tule puuttumaan eduskunnassa, jossa lakiehdotus valiokunnista piakkoin joutuu täysi-istunnoissa käsiteltäväksi. Katoliset lehdet, jotka sitä aluksi arvostelivat erittäin katkerasti, ovat viime päivinä kuitenkin huomattavasti hillinneet äänensävyään. Kun katoolisilla on kolmas osa kansanedustuksen paikoista ja siinä muodostavat keskustan, ilman heitä ei voida enemmistöhallitusta muodostaa. Toiselta puolen ovat vastakohtat heidän ja sosialistien välillä siksi suuret, että yhteistoiminta näiden puolueiden välillä vaikeasti on aikaansaattavissa. Näyttää siis tällä haavalla todennäköiseltä, että katoolliset antavat perään vastustuksessaan tässä asiassa, säilyttääkseen nykyisen, heidän ja oikeiston väliseen koalitionon nojautuvan hallituksen, josta seuraisi nykyisen talous- ja valuuttapolitiikan jatkuminen.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 11

ASIA: _____

Haagissa olevan lähetystön raportti n:o 8.

v. a. Asiamies Pohlberg

31/7 1935

H a a g i S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 333.

Haagi SSA 31 P:NÄ heinä KUUTA 19 35.

VIITTAUS: ..... N

P:NÄ ..... KUUTA 19 ..... P:TTY ..... n:o .....

VIITTAUS: ..... D. U. M. .... / 19

L. K. V. n.		
No 10 / 231 Sal. 19. 35.		
2/8. 35	No	Lik.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C II	

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 8.

Lähetystö kunnioittaen oheisena lähettää Ministeriölle raporttinsa n:o 8, jonka aiheena on:

Hollannin hallituspula.

V.a. Asiainhoitaja:

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 8.

Haagi ssa 31 p:nä heinä kuuta 1935.

Asia: Hollannin hallituspuola.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
10 / 231 Sal. P. 10 35		
2/8.35		
5	CII	

Tämän kuun 29 päivänä oli allekirjoittaneella eräissä kutsuissa tilaisuus pitämään keskusteluun Hollannin talousministerin, professori Gelissen'in kanssa, joka hallituspuolasta m. m. lausui seuraavaa:

Kysymys ei ole suoranaisesti eikä yksistään vain flo-riinin kohtalosta, vaan hallituksen talouspolitiikasta kokonaisuudessaan. Mikään poliittinen puolue ei ole vielä julki-
sesti asettanut devalvointia ohjelmalleen, olkoonpa, että täl-
laisen politiikan kannattajain lukumäärä on viime aikoina huomattavasti lisääntynyt. Myönnettävä on kuitenkin, että so-
sialistien ohjelma olisi omiaan pian johtamaan floriinin de-
valvointiin sekä että kenties puolet tämän puolueen edustajista on devalvoinnin kannalla ja siinä näkevät ainoan keinon pu-
lan ja tyytymättömyyden parantamiseksi.

Mitä katolisiin tulee (joihin ministeri Gelissen itse kuuluu vaikkei hän ole parlamentin jäsen) on niidenkin jou-
kossa vallalla hyvinkin toisistaan eroavia mielipiteitä sekä hallitus- että valuuttakysymyksessä. Puolue, joka on uskonnon perustalle muodostettu ja jolla toisessa kamarissa on 28 e-
dustajaa sadasta on Hollannin suurin puolue, käsittäen niin-

JAKELUOHJE:

.....
.....
.....

UE 2: A 4.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ..... ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

hyvin oikeistolaisia kuin keskusta- ja vasemmistolaisiakin. Devalvatiokysymyksessä taipuu min. Gelissen'in mukaan nyttemmin ehkä yli puolet tämän puolueen edustajista floriinin arvon alentamiseen päin. Tämä kuitenkin ei ole ryhmän puheenjohtajan, professori Albersen kanta, ollen ministeri Gelissen sitä mieltä, että joskin tämä olisi onnistunut saamassaan tehtäväsä muodostaa hallitus, olisi floriinia edelleenkin koetettu puolustaa ainakin toistaiseksi.

Näin pitkälle ministeri Gelissen, joka omasta puolestaan ei ole devalvoinnin ehdoton vastustaja, mutta joka ei myöskään ole sitä julkisesti puoltanut, vaan seuraa niitä suunta- viivoja, jotka Collijn on omaksunut ohjelmassaan.

Itse asiassa ei kukaan ole voinut ratkaisevasti kumota Collijnin argumentteja, ettei maalla kokonaisuudessa ole mitään devalvoinnilla voitettavaa, koska Hollannilla aina on ollut suurempi tuonti kuin vienti (vajauksen korvaavat merenkulikutulot ja ulkomaihin, kuten omiin siirtomaihin tehtyjen sijoitusten korot) koska Hollannin teollisuus on yleensä riippuva ulkoa tuotavista raaka-aineista ja koska ulkomaat nyttemmin kiintiöllä ja muilla tuontirajoituksilla supistaisivat Hollannin vientiä siinäkin tapauksessa, että tuotanto täällä tulisi kullassa laskettuna halvemmaksi devalvoinnin kautta.

Eri tahoilta on esitetty, että useilla liikealoilla tilanne helpottuisi rahan arvon alentumisen kautta. Tämä koskee etenkin laivanvarustajia, jotka saavat tulonsa punnissa, kuin myöskin niitä vientihaaroja, joiden raaka-aineet ovat kotimaista alkuperää ja joita nyt avustetaan. Sitäpaitsi olisi tietenkin inflatio omiaan rikastuttamaan kaikkia velkaantuneita velkojien kustannuksella.

Näillä perusteluilla kuitenkin ei ole saatu kokoon mitään yhteisrintamaa eikä devalvointia - ainakaan avoimesti - vielä minkään puolueen ohjelmaan. Tähän myötävaikuttaa sekin seikka, että puolueet yleensä, sosialisteja ja natsisteja lukuunottamatta, ovat kokoonpantuja enemmän tai vähemmän jäsentensä uskonnon eikä yhteiskuntaluokkien perusteella.

Sensijaan on Collijn'illa ja hänen kannattajillaan selvä ohjelma ja pidetään häntä, kaikista hyökkäyksistä huolimatta, useimmilla tahoilla ainoana miehenä, jonka johdolla voidaan suoriutua nykyisen pulakauden vaikeuksista. Hänellä on kuningattaren ehdoton luottamus ja väitetään yleisesti, että tämä, kamarin hajoittamisen sijasta vain vastenmielisesti, Collijn'in neuvosta, antoi Alberse'lle tehtäväksi muodostaa uusi hallitus. Tämän tehtävän pikainen ja luultavasti edeltäpäin odotettu epäonnistuminen on ollut omiaan lisäämään Collijn'in prestigeä, ja on täten toistaiseksi vältetty se vaara, joka hallituksen ja kansanedustuksen välinen konflikti olisi muodostanut floriinille.

Sitäpaitsi tahdotaan välttää sitäkin, että Hollannissa viime aikoina huomattavasti kasvanut natsismiliike saisi vettä myllyynsä.

Hyvin luultavaa on, että Hollannissa kansanenehminen toistaiseksi kannattaa kultakannan säilyttämistä, koska enemmistö täällä samoin kuin Ranskassakin on säästäjiä, jotka devalvoinnin kautta menettäisivät osan säästöistään.

Vaikkakin käsitykset tässä asiassa eivät jakaudu puoluerajojen mukaan voidaan sanoa, että Collijn'in valuuttapolitiikkaa kannattavat kaikki oikeistopuolueet, sitäpaitsi liberaalit sekä huomattava osa katolisista. ^{edelliset} Nämä ryhmät ovat yleensä sillä kannalla, että valtiollista säännöstelyä taloudellisella alalla on

pidettävä poikkeuksellisenä toimenpiteenä, johon on ryhdyttävä vain mikäli ehdoton pakko vaatii ja jättämällä avoinna mahdollisuudet vastedes palata talouselämässä normaaliin vapautteeseen.

Sosialistit taas vaativat ryhtymistä fiskaalisiin toimenpiteisiin, hopearahaa korvaamista nikkelillä, pääomaveroa, perintöveron korottamista ja työn järjestelyä sosialismin periaatteiden mukaan, toivoen yleensä pulatoimenpiteiden kehittymistä valtiososialismiin.

Näiden ohjelmien välillä ovat katoliset, jotka tahtomatta mennä näin pitkälle, eivät voi sisäisten eripuraisuuksien johdosta esittää mitään määrätietoista laajempaa taloudellista ohjelmaa mutta jotka enimmäkseen tahtovat mennä pitemmälle kuin Collijn tuotannon ja kaupan säännöstelyssä, saattaen nämät yhtenäisen valtiollisen järjestelyn alaisiksi, josta heillä kuitenkaan ei ole mitään yksityiskohtaista suunnitelmaa esitettävänä.

Collijn'in vastustajien on näin ollen hyvin vaikeata saada yhteisrintama muodostumaan häntä vastaan, sitä enemmän kun katolisten suurimmalle osalle jokainen yhteistyö sosialistien kanssa on vastenmielistä.

Jää kuitenkin nähtäväksi miten kauan eilen illalla muodostettu Collijn'in uusi hallitus voi välttää äänestystappiota toisessa kamarissa. Tämä n.s. epäparlamentaarinen hallitus eroaa edellisestä ainoastaan siinä, että entinen puolustusministeri on tullut erilleen talousministeriöstä perustetun maatalousministeriön päälliköksi ja että puolustusministerin paikka siten on vielä täyttämättä ja varataan katolilaisille. Entinen sosi-

aliministeri Stotemaker on saanut jo aikaisemmin eroneen opetusministerin salkun ja sosialiministeri on valittu entisen hallituksen ulkopuolelta. Uudessa hallituksessa ei siis ole muita uusia voimia paitsi uusi sosialiministeri Slingenberg ja puolustusministeriön vastedes määrättävä päällikkö. Siihen tulee kuulumaan 4 roomalaiskatolista (aikaisemmin 3) 2 vastavallankumouksellista, 2 vapaamielistä demokraattia, 1 kristillis-historinen, 1 liberaali ja 1 puolueeton (ulkoministeri de Graeff).

Collijn'in nimi merkitsee sitä, että uusi hallitus on puolustava floriinia niin kauan kuin suinkin mahdollista, eikä tämä toistaiseksi näytä aivan mahdottomalta koska setelipankin kultavarasto, joka hallituspulaviikolla oli alentunut 130 milj. floriinilla, vielä 27/7 oli 558 milj. floriinia eli 69% liikkeellä olevien setelien määrästä (Fl. 818 milj.).

V.a. Asiainhoitaja:

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 11

ASIA:

Haagissa olevan lähetystön raportti n:o 9.

v.a. Asiamiehitys Sohlberg

5/10 1935.

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 478.

Haagi SSA 5 P:NÄ loka KUUTA 19 35.

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P.TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

ULK. ASIAINMINISTERIÖ	
11 / 232 Sal.	1935
9/10-35	
5	Ca

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 9.

Lähetystö kunnioittaen oheisena lähettää raporttinsa n:o 9, jonka aiheena on:

Valuuttakysymys Hollannissa.

V.a. Asiahoidtaja:

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 9.

Haagi ssa 5 p:nä loka kuuta 1935.

Asia: Valuuttakysymys Hollannissa.

ILKO	232	Sal:	1035
9/10-35	2		
5	Cu		

Kun Hollannin hallituspula viime heinäkuun lopussa ratkaistiin siten, että entinen ministeristö vähäisillä muutoksilla jälleen ryhtyi hallitukseen, todettiin Hollannissa floriini olevan pelastetun toistaiseksi. Kiistämätöntä on, että yleinen luottamus kultakannan pysyttämisen mahdollisuuteen oli jonkun verran järkytetty niiden erimielisyyksien johdosta, jotka silloin puhkesivat hallituksen ja katolisen puolueen välillä ja johtivat hallituspulaan x). Heinäkuun pulaviikolla väheni Alankomaiden pankin kultavarasto 130 miljoonalla.

Collijnillä on määrätietoinen ohjelma, jonka pääkohtana on kultakannan säilyttäminen ja deflatio sekä elinkeinojen suojaaminen säännöstelyllä. Tätä tietä on jo jatkettu yli neljän vuoden koko taloudellisen maailmanpulan aikana, joten siihen ollaan totuttu. Toiselta puolen on Hollannissakin viime aikoina se käsitys jossain määrin voittanut maaperää, etteivät säännöstelytoimenpiteet ajan pitkään riitä pulakauden vaikeuksien voittamiseen.

Alankomaiden pankin viimeisen, 30/9 päätetyn raportin mukaan sen kultavarasto oli 536 miljoonaa floriinia, setelimäärä

x) Katso Lähetystön tiedoitus 31/7 n:o 8.

JAKELUOHJE:

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ..... ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

819 miljoonaa ja käyttämätön setelinantooikeus 534 milj. Vähentämättä liikkeellä olevien setelien määrää voisi pankki käyttää 213,6 miljoonaa kultavarastostaan floriinin tukemiseksi, diskontto-korotusmahdollisuuden ohella.

Ellei siis aivan erikoisia syitä paniikkiin ilmaannu, riippuu ratkaisu kultakantakysymyksessä suuressa määrin hallituksen tahdosta ja siitä, ketkä muodostavat hallituksen. Collijn on siksi sitovasti asettunut floriinin säilyttämisen kannalle, ettei häntä voida odottaa siitä luopuvan, ellei valtavia muutoksia maailman rahatilanteessa tapahdu. Tällaisina tapahtumina voitaisiin ajatella esim. Ranskan frangin mahdollista romahdusta tai dollarin ja punnan stabilisointia.

Näin ollen riippuu valuuttakysymys toistaiseksi etupäässä sisäpoliittisen aselevon säilymisestä ja Collijnin hallituksen pysymisestä vallassa.

Joskin kullin pako heinäkuussa pysähtyi heti Collijnin muodostettua uudestaan hallituksensa, jäi huolestumisen aiheita riittävästi jällelle. Näytti sangen epävarmalta miten kauan aselepo Collijnin hallituksen ja katolisen puolueen välillä voisi kestää. Katolisen puolueen johtajan Aalbersen epäonnistuminen, hänen yrittäessään muodostaa hallitus riippui pääasiallisesti siitä vastenmielisyydestä, jonka ajatus yhteistyöstä sosialidemokraattien kanssa herättää hänen omassa puolueessaan. Katolisten ja sosialidemokraattisten edustajain määrä on riittävä enemmistön muodostamiseen, mutta edellinen puolue ei katso voivansa ryhtyä hallitukseen yksistään jälkimäisen kanssa, siis ellei saada mukaan joku kolmas huomattava puolue. Muut huomattavammat puolueet ovat kuitenkin Collijnin puolella. Tilanne on siis se, että katoliset voivat

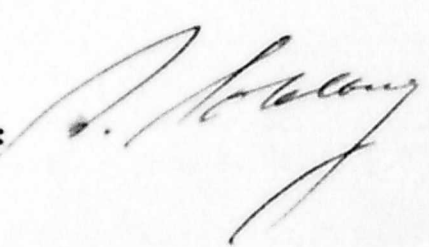
sosiaalidemokraattien kanssa tuottaa Collijnin hallitukselle äänestystappion, voimatta kuitenkaan itse muodostaa uutta hallitusta.

Hallituspulan päätyttyä viime heinäkuun loppupäivinä Collijnin n.k. epäparlamentaarisen hallituksen muodostamisella parlamentti ja hallituksen jäsenet lähtivät lomilleen, jään varsin epävarmaksi saataisiinko todellinen sovinto aikaan hallituksen ja katolisen puolueen välillä. Tämä epävarmuus johti siihen, että syyskuussa, ennen valtiopäivien kokoontumista, kultaa edelleen pakeni maasta.

Nyttemmin on sisäpoliittinen tilanne kuitenkin toistaiseksi parantunut. Valtiopäivien avajaisissa hallituksen aikomus ylläpitää kultakanta alleviivattiin. Sen lisäksi, tai siitä huolimatta, on myöskin sopusointu, ainakin ulkonaisesti, aikaansaatu hallituksen ja katolisen puolueen välillä. Myönnytyksiä on tehty kummaltakin taholta. Katolinen puolue, jonka joukossa löytyy paljon devaluationisteja, ei ole, yhtävähän kuin toistaiseksi mikään muukaan puolue, asettanut devaluointia ohjelmalleen. Devaluoinnin kannattajilla edelleen ei ole yhteisrintamaa.

Jää tietenkin nähtäväksi, voiko vastaisuudessa kansainvälinen keinottelu tilaisuuden sattuessa siinä määrin heikentää florinin asemaa, että paniikki syntyy. Valtiopäivissä on pääministeri Collijn ankarasti arvostellut niitä hollantilaisia, jotka ovat osallistuneet kullan siirtoon ulkomaihin sekä kehoittanut yleisöä rauhallisuuteen, kiittäen samalla Hollannin suurpankkeja siitä, että ovat kannattaneet hallituksen rahapolitiikkaa ja pyrkineet ehkäisemään kullan pakoa. Tämä kohta pääministerin puheessa on jo merkinä siitä, että kullan paon vaaraa ei ole halveksittava.

Hollantilaiset kuitenkin eivät yleensä ole helposti pe-
loitettavissa. Olen tässä asiassa kuullut mielipiteitä eri
piireistä ja arvostellaan tilannetta kaikkialla rauhallisesti.
Sitäpaitsi vaikuttanee Abessiniassa puhjennut sota lähinnä
floriinin eduksi, koska on odotettavissa, että kultaa Englan-
nista taasen siirtyy Hollantiin. Siinä tapauksessa, että Eng-
lantikin joutuisi sotaan helpoittaisi tämä seikka Hollanin
hallituksen toimintaa floriinin tukemiseksi koska, kuten eräs
johtavassa asemassa oleva pankkimies on allekirjoittaneelle
maininnut, Hollannin hallitus tällöin saisi aiheen kieltää
kullan maasta viennin.

V.a. Asiamies:

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C II

ASIA:

Haagissa olevan lähetystön raportti n:o 10.

v. a. Asiamiehiksi Lohberg

21/10-1935.

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
12	232 Sal. 35.
23/10-35	
5	C11

Haagi SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 534.

Haagi SSA 21 P:NÄ loka KUUTA 1935.

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

Ulkoasiainministeriö. LLE

ASIA: Raportti n:o 10.

Lähetystö lähettää oheisena kunnioittaen Ministeriölle raporttinsa n:o 10, jonka aiheena on:

Alankomaiden suhtautuminen italialais-abessinialaiseen sotaan.

V.a. Asiamiehittäjä: *A. Holmberg*

H A A G I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 10.

H a a g i s s a 21 p:nä loka kuuta 1935.

Asia: Alankomaiden suhtautuminen
italialais-abessinialaiseen
sotaan.

ULKOASIAINMINISTERIÖN	
11 / 232 Sel.	J
23/10-35	2
5	C11

Yleinen mielipide Alankomaissa on harvinaisella yksimielisyydellä asettunut arvostelevalle kannalle Italian sotahankkeeseen nähden. Lehdet, harvoja natsi-lehtiä lukuunottamatta, ovat leimanneet tämän Italian edesottamisen suoranaiseksi valloitus-sodaksi, jollaisia menneinä aikoina on voitu puolustella mutta joka nykyaikana on kansainliiton perussopimuksen ja useitten muiden sitoumusten rikkomisena tuomittava.

Tämä, miltei yksimielinen hylkäävä kannanotto ei suinkaan johdu vihamielisyydestä Italiaa vastaan, jonka kanssa Alankomailla ei ole riitakysymyksiä. Fascistinen regimekään, mikäli se pysyttelee Italiassa, tuskin herättää täällä huomattavampaa paheksumista muulla kuin sosialistisella taholla. Puhumatta siitä, että tätä sotaa ja ennen kaikkea Italian esittämiä argumentteja täällä pidetään oikeudettomina, asettaa se kokeelle kansainliiton, jolta odotetaan pienille valtioille tukea hyökkäyksiä vastaan ja jonka periaatteita Alankomaissa lämpimästi kannatetaan. Osallistuessaan tinkimättä kansainliiton valtioiden yhteisiin toimenpiteisiin sodan ehkäisemiseksi pyrkii Alankomaiden hallitus vahvistamaan liiton prestigettä ja estämään pienille

JAKELUOHJE:

Tavallinen

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi .....ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

maille haitallisen prejudikaatin syntymistä.

Alankomaiden opinioihin ei ole ollut vaikuttamatta se painava seikka, että tämä sota, koska se helposti voi joutua leviämään, muodostaa Alankomaille sen siirtomaitten vuoksi, ellei välitöntä vaaraa niin kuitenkin suuremman vaaran kuin useimmille muille Euroopan pienille valtioille, joilla ei ole siirtomaita. Mikäli Englanti sanktioiden kautta tai mahdollisten välitapausten johdosta joutuu sotaan Italian kanssa, voisivat mahdolliset sotatoimenpiteet Välimerellä tai Punaisella merellä estää tai katkaista Alankomaiden yhteydet Itä-Intian siirtomaittensa kanssa.

Ennenkaikkea voisi pitemmälle levinnyt sota saattaa nämä siirtomaat Japanin taholla piileilevän vaaran alaisiksi. Japanilla on jossain määrin samanlainen expansiotarve kuin Italialla. Ainoana, joskin kaukaisena vaarana näille siirtomaille on Hollannissa pidetty juuri Japanin laajentumishalua, jonka vastapainona tässä suhteessa taasen on ollut Englannin strategiset edut idässä. Mikäli Englanti liiaksi sitoo itsensä ja voimansa Abessinian sodan yhteydessä voi Japani saada vapaammat kädet mahdollisten pyrkimystensä toteuttamiseksi Itä-Intiassa.

Liioiteltua pelkoa tässä suhteessa tosin ei ole Hollannissa julkisuudessa tullut näkyviin, mutta erään japanilaisen, Nitshi-Nitshi nimisen lehden äskettäin julkaisema, japanilaisia pyrkimyksiä valaiseva kirjoitus on tällä havaa aikaansaanut paljon huomiota ja kommentaareja hollantilaisissa lehdissä.

Sanotussa kirjoituksessaan japanilainen lehti painostaa tarpeellisuutta edistää japanilaisia etuja Tyynen valtameren saaristossa ja väittää, että Japanin laivastonjohto jo kauemman

aikaa on tutkinut mahdollisuuksia Japanin taloudellisen tunkeutumisen edistämiseksi Alankomaiden Itä-Intiassa ei ainoastaan Japanin kansantalouden helpoittamiseksi, vaan myöskin keinona vahvistaa sen puolustusta. Tämä olisi Japanille sitä tärkeämpää kun Yhdysvallat yhä enemmän pyrkivät ulottamaan vaikutusvaltaansa Tyynellä valtamerellä. Japanin teollisuudelle olisi lehden mukaan välttämätöntä saada uusia omia raaka-aineiden lähteitä ja Alankomaiden Intiassa olisi saatavissa riisiä, puuvillaa ja kumia sekä ennen kaikkea öljyä, jota Japani kipeästi kaipaa. Sinne olisi senvuoksi lähetettävä japanilaisia siirtolaisia ja olisi tämän päämäärän saavuttamiseksi aloitettava neuvotteluja Alankomaiden hallituksen kanssa. Lehti väittää laivastojohdon pian julkaisevan kirjasen tästä asiasta otsakkeella: "Attention aux Indes Néerlandaises".

Kommentaareissaan hollantilaiset lehdet eivät ole jättäneet vetämättä paralelleja japanilaisten haaveiden ja Italian sotahankkeen välillä.

Alankomaiden hallituksen voidaan odottaa tukevan energisiä yhteisiä toimenpiteitä kansainliiton jäsenvaltioiden taholta sodan lopettamiseksi. Tšekäläisen ulkoasiainministeriön poliittisen osaston päällikkö on allekirjoittaneelle myöskin lausunut, että hallitus tulee tinkimättä täyttämään kansainliiton peruskirjasta aiheutuvat velvollisuutensa sekä aktiivisesti osallistumaan Geneven yhteistyöhön. Tämän mahdollistuttamiseksi on myöskin kiireellä ryhdytty tarpeellisiin lainsäädäntötoimenpiteisiin. Vientikielto-laki käsiteltiin ja hyväksyttiin kamareissa poikkeuksellisella nopeudella ja niin voidaan odottaa käyvän myös t.k. 10 p:nä

eduskunnalle annetun lakiehdotuksen koskien tuonti- ja merenkulkubeikottia. Mainitun lain ja lakiehdotuksen sisällöstä on lähetystö jo aikaisemmin tiedoittanut Ulkoasiainministeriölle.

V.a. Asiainhoitaja:

A handwritten signature in dark ink, appearing to read "P. Solberg". The signature is written in a cursive style with a long, sweeping tail that extends downwards and to the right.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C II

ASIA: _____

Haagissa olevan lähetystön raportti n:o 11.

v.a. Asiantuntija Lohberg

4/12 1935

AS. AIR 810
13 / 232 Lat. D. 935
13/12.35
N 5 011

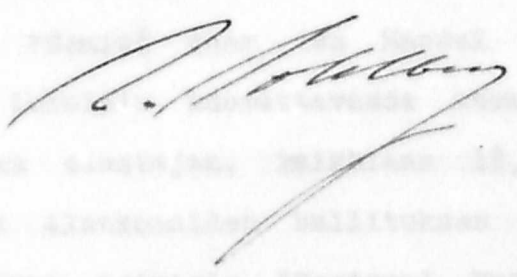
H A A G I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.
KIRJELMÄ n:o 669.
Haagi SSA 11 P:NÄ joulukuuta 19 35.
VIITTAUS: P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o
VIITTAUS: D. U. M. 19

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 11.

Lähetystö kunnioittaen ohaisena lähettää raporttinsa
n:o 11, jonka aiheena on:
Venäjän kaupan järjestely Alankomaissa.

V.a. Asiahoidtaja:

RAPORTTI n:o 11

Haagi ssa 11 p:nä joulukuuta 1935.

13 232 Sal. D. 35.

Asia: Venäjän kaupan järjestely
Alankomaissa.

13/12. 35

5 C11

Venäjän ja Alankomaiden välisen kaupan järjestelystä on asiantuntevalta taholta saatu seuraavat tiedot:

Kuten tunnettua Alankomaiden hallitus, joka ei ole vielä tunnustanut neuvostohallitusta, virallisesti ei puutu näiden maitten välisten kauppasuhteiden järjestämiseen. Epävirallisesti, vaikkei näkyvästi, se kuitenkin on myötävaikuttanut elinten muodostamiseen, jotka huolehtivat näiden suhteiden kehittämisestä. Näin on perustettu suuri "Comité voor den Handel met Sovjet-Rusland", johon kuuluu lukuisia huomattavassa asemassa olevia pankki- ja liikemaailman edustajaa, kaikkiaan 18, ja joka toimii yhteisymmärryksessä Alankomaiden hallituksen kanssa. Komitealla on Haagissa vakinainen toimisto "Centraal Bureau voor den Handel met Sovjet-Rusland", jonka johtajana on herra Rethmeier ja jonka tehtävänä on tiedoilla ja neuvoilla avustaa hollantilaisia liikemiehiä kaupanteossa Neuvosto-Venäjän valtion ja taloudellisten järjestöjen kanssa.

Yllämainittu komitea lähetti tämän vuoden alkupuolella Venäjälle delegation, johon kuuluivat herrat E.D. van Walree, Molenaar ja yllämainittu hra Rethmeier, ja joka teki komitean ja neuvostohallituksen välisen varsinaisen sopimuksen hollanti-

JAKELUOHJE:

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ..... ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

lais - venäläisen kaupan järjestelystä. Tämän sopimuksen perusteella toimii Hollannissa oleva muodollisesti hollantilainen, mutta Neuvostohallituksen omistama yhtiö Exportgleb Neuvostoliiton faktillisena kaupallisesna edustajana. Kun se muodollisesti on hollantilainen toiminimi ei Neuvostohallitus juriidisesti ole vastuussa sen sitoumuksista, mutta todellisuudessa Neuvostohallituksen luotto ainakin Hollannissa on riippuva tämän elimensä sitoumusten täyttämisestä. Vekselit Neuvostoliiton täältä ostamista tavaroista asettaa Exportgleb ja vekselin maksajana on Neuvostoliiton Lontoon kaupallinen edustaja, minkä ohella tavallisesti vaaditaan jonkun englantilaisen pankin endosso.

Ulkoasiainministeriön taloudellisessa tiedonannossa n:o 23 mainittua Neuvostoliiton ulkomaankaupan uusjärjestelysuunnitelmaa hollantilaiset, Venäjän kaupasta kiinnostuneet, liikemiespiirit eivät yleensä tunne. Edellämainittu hra Rethmeier, joka kylläkin sen tunsi, mainitsi allekirjoittaneelle, ettei se ole millään tavalla vaikuttanut hollantilais - venäläiseen kauppaan, jota käydään edellämainitun yksityisluontoisen sopimuksen perusteella. Tavallaan se on tässä sopimuksessa jo toteutettu, sikäli että Exportgleb on muodollisesti itsenäinen toiminimi, jonka sitoumuksista Neuvostohallitus ei juriidisesti vastaa. Käytännössä tääsen vaativat hollantilaiset kaupanteoissaan edellämainitun sopimuksen perusteella Neuvostoliiton Lontoossa olevan kaupallisen edustajan hyväksymistä kontrahteihin, minkä kautta Neuvostoliitto tulee juriidisesti sidotuksi, olkoonpa, ettei ulosottotoimenpiteitä voida kohdistaa muuhun kuin tšekäläiseen Exportglebiin.

Mikäli olen kuullut tunnetuilta pankki- ja liikemiespiirien

edustajilta ei kukaan Hollannissa luottaisi Neuvostoliiton taloudellisten järjestöjen vekselisitoumuksiin ellei niitä virallisesti taata.

Neuvostoliiton puutavaraviennin Hollantiin on tähän asti välittänyt "White Sea Timber Trust, London, Holland Branch" Amsterdamissa. Kuuleman mukaan tämä tulee rajoittamaan toimintansa siten, että kontrahdit vastedes lähetetään Moskovaan Exportless'in allekirjoitettaviksi. On myöskin ollut puhetta siitä, että se asetettaisiin Exportgleb'in alaiseksi. Viimeksi mainittu toiminimi, jolla tähän saakka on ollut konttorinsa Rotterdamissa siirtyy nyt Amsterdamiin.

Tässä yhteydessä lienee syytä kiinnittää huomiota Hollannin - Venäjän kaupan Hollannille suotuisaan kehitykseen. Hollannin tilaston mukaan oli v. 1934 9 ensimmäisenä kuukautena tuonti Neuvostoliitosta 21,0 miljoonaa florinia ja vienti 5,3 miljoonaa, joten tuontienemmys oli 15,7 miljoonaa florinia. Kuluvan vuoden vastaavana aikana on tuontivoittoisuus supistunut 4,6 miljoonaan, tuonnin ollessa 12,9 miljoonaa ja viennin 8,3.

V.a. Asiainhoitaja:

